

लोक सेवा आयोग

नेपाल शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समूह अन्तर्गतका अंग्रेजी, नेपाली, संस्कृत, विज्ञान, गणित, सामाजिक शिक्षा, शारीरिक शिक्षा, व्यवसायिक शिक्षा र निरीक्षण उपसमूहहरूका राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीका पदहरूको खुल्ला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार दुई चरणमा परीक्षा लिइने छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क :- २००

द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क :- ३०

प्रथम चरण – लिखित परीक्षा योजना (Examination Scheme)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या X अङ्कभार	समय
प्रथम	शिक्षाशास्त्र र नेपालमा शिक्षा	१००	४०	वस्तुगत बहुउत्तर (Multiple Choice)	१००X१ = १००	१ घण्टा १५ मिनेट
द्वितीय	उपसमूह सम्बन्धी विषय	१००	४०	विषयगत (Subjective)	१०X१० = १००	३ घण्टा

द्वितीय चरण

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ ।
- पाठ्यक्रमको प्रथम र द्वितीय पत्रको विषयवस्तु फरक फरक हुनेछन ।
- माथि उल्लिखित उपसमूहको पाठ्यक्रमको प्रथम पत्रको विषयवस्तु एउटै हुनेछ । द्वितीय पत्रका विषयवस्तु उपसमूह अनुसार फरक फरक हुनेछन ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- माथि उल्लिखित उपसमूहहरूको प्रथम पत्रको परीक्षा संयुक्त वा छुट्टाछुट्टै हुन सक्नेछ भने द्वितीय पत्रको परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- प्रथम पत्रका पाठ्यक्रमका एकाईहरूबाट सोधिने प्रश्नहरूको संख्या निम्नानुसार हुनेछ । द्वितीय पत्रबाट सोधिने प्रश्नहरूको संख्या द्वितीय पत्रको पाठ्यक्रम उल्लेख भए अनुसार हुनेछ ।

प्रथम पत्रका एकाई	1	2	3	4	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5	5.6	5.7	5.8	5.9	5.10
प्रश्न संख्या	10	5	10	10	5	5	5	10	10	10	5	5	5	5

- प्रथम पत्रमा वस्तुगत बहुउत्तर (Multiple Choice) प्रश्नहरूको उत्तर सही दिएमा प्रत्येक सही उत्तर बापत १ (एक) अङ्क प्रदान गरिनेछ भने गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अर्थात् ०.२ अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- द्वितीय पत्रको विषयगत प्रश्नका लागि तोकिएका १० अङ्कका प्रश्नहरूको हकमा १० अङ्कको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
- द्वितीय पत्रको पाठ्यक्रमलाई ४ वटा खण्ड/एकाईमा विभाजन गरिएको छ, ४ वटा खण्ड/एकाईको लागि ४ वटै उत्तर पुस्तिका दिइनेछ र परिक्षार्थीले प्रत्येक खण्ड/एकाईका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्ड/एकाईको उत्तर पुस्तिकामा लेख्नु पर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ (तीन) महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा रहेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- यस भन्दा अगाडि लागू भएको माथि उल्लिखित समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति :- २०६३/३/५ देखि

## लोक सेवा आयोग

नेपाल शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समूह अन्तर्गतका अंग्रेजी, नेपाली, संस्कृत, विज्ञान, गणित, सामाजिक शिक्षा, शारीरिक शिक्षा, व्यवसायिक शिक्षा र निरीक्षण उपसमूहहरूका राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीका पदहरूको खुल्ला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम  
प्रथम पत्र :- शिक्षाशास्त्र र नेपालमा शिक्षा

### १. शिक्षाको दार्शनिक र समाजशास्त्रीय आधार

१०%

- १.१ शिक्षाको परिचय, परिभाषा, कार्य र प्रयोजन
- १.२ शिक्षाको उद्देश्य, शिक्षाको विभिन्न पक्षसंग सम्बन्ध, शिक्षा आवश्यकता र तालिमका रूपमा, राम्रा शिक्षकहरू, शिक्षाको सामाजिक, आर्थिक र राजनैतिक भूमिका
- १.३ शिक्षामा अन्वेषण र तालिम, व्यवहार परिवर्तनका रूपमा शिक्षा, सीप शिक्षणका रूपमा शिक्षा, क्षमता बृद्धिका रूपमा शिक्षा, शिक्षामा आत्म निर्देशित विधि, शिक्षणका विभिन्न समूहहरू
- १.४ शिक्षाको दार्शनिक पक्ष - अर्थ, कार्य, शिक्षा र दर्शनको सम्बन्ध, आदर्शवाद, यथार्थवाद, प्रकृतिवाद र प्रगतिवादका विभिन्न पक्षसंग शिक्षाको सम्बन्ध र तिनीहरूको प्रभाव तथा कार्यान्वयन
- १.५ शिक्षाको समाजशास्त्रीय पक्ष - समाजको धारणा, शिक्षा र समाजको सम्बन्ध, विद्यालय र समाजको सम्बन्ध, सामाजीकरणको प्रक्रिया, सामाजीकरणका विभिन्न मोडेलहरू, सामाजिक अन्तरक्रिया, सामाजिक समूह र शिक्षामा तिनीहरूको भूमिका
- १.६ शिक्षाका आधुनिक प्रवृत्तिहरू - आधारभूत आवश्यकता, शिक्षा सबैका लागि, मानव अधिकार, बाल अधिकार, शान्तिका लागि शिक्षा, बालबालिका शान्ति क्षेत्र, निरन्तर शिक्षा, खुला सिकाइ, शिक्षामा समान अवसर, शिक्षामा पहुँच र न्याय, शिक्षा पिछडिएको समूहका लागि, शिक्षा आर्थिक लगानीका रूपमा, शिक्षा राष्ट्रिय एकताका लागि, शिक्षा अन्तरराष्ट्रिय समझदारीका रूपमा

### २. शिक्षण सिकाइ विधि र प्रविधिहरू

५%

- २.१ शिक्षण सिकाइ प्रविधिको अर्थ, शिक्षा, शिक्षण र सिकाइ बीचको सम्बन्ध, शिक्षण सिकाइसंग सम्बन्धित प्राविधिहरूको क्रियाकलाप
- २.२ सिकाइलाई सहयोग - अध्यापनको लक्ष्य, शिक्षण सिकाइ र मनोवैज्ञानिक सन्दर्भ, सिकाइ प्रक्रियामा प्रेरणा, शिक्षकको भूमिका
- २.३ शिक्षण विधि - शिक्षण विधिहरूको परिचय परिभाषा, विशेषताहरू, शिक्षणको वर्गीकरण, विषयगत आधारमा उपयुक्त शिक्षण विधि र प्रयोग, पाठ्यपुस्तक र सहयोगी सामग्रीसंग शिक्षण विधिको सम्बन्ध
- २.४ शैक्षिक योजना - शैक्षिक योजनाहरू, शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप शिक्षक विद्यार्थीको भूमिका, शैक्षिक सामग्रीको छनौट, तयारी तथा प्रयोग, पुस्तकालयको प्रयोग, योजनासंग मूल्याङ्कनको सम्बन्ध, शिक्षण र मूल्याङ्कनको अन्तरसम्बन्ध

### ३. शिक्षा मनोविज्ञान

१०%

- ३.१ शिक्षा मनोविज्ञानको भूमिका
  - ३.१.१ शिक्षा मनोविज्ञानको अर्थ, क्षेत्र, शिक्षक विद्यार्थीलाई शिक्षा मनोविज्ञानको आवश्यकता, शिक्षक अभिभावकको लागि शिक्षा मनोविज्ञानको सान्दर्भिकता
- ३.२ मानव विकासका सिद्धान्त तथा विशेषताहरू, मानव विकास अध्ययन गर्नका उद्देश्य तथा महत्वहरू, मानव विकासका अध्ययनका विधिहरू
- ३.३ विद्यालयस्तरका विद्यार्थीहरूमा देखा पर्ने विकासको क्रम र सोसंग शिक्षकलाई परिचित हुन आवश्यक विषयहरू जस्तै यौवनावस्थामा हुने परिवर्तनका प्रभावहरू, यौवनवस्थाका चिन्ताका स्रोतहरू, यौवनवस्थाका खतराहरू, यौवनवस्थाका दुःखहरू, बेचैनी हटाउने उपायहरू
- ३.४ पूर्व युवावस्थाका विशेषता, पूर्व युवावस्थाका विकासात्मक कार्यहरू, पूर्व-युवावस्थामा हुने शारीरिक परिवर्तन, पूर्व युवावस्थामा सामाजिक संवेगात्मक परिवर्तन, पूर्व युवावस्थाका रुचिहरू र उनीहरूमा देखापर्ने मुख्य मुख्य व्यवहार । यी सम्पूर्ण पक्षहरू बुझि देखा पर्ने समस्याहरूको समाधान गर्न शिक्षकलाई आवश्यक पर्ने विभिन्न विषयहरू
- ३.५ सिकाइ परिचय
  - ३.५.१ सिकाइको अर्थ र यससंग सम्बन्धित तत्वहरू, सिकाइको स्वभाव, प्रारम्भिक व्यवहार, प्रारम्भिक व्यवहारको भूमिका, परिपक्वता र सिकाइ

## लोक सेवा आयोग

नेपाल शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समूह अन्तर्गतका अंग्रेजी, नेपाली, संस्कृत, विज्ञान, गणित, सामाजिक शिक्षा, शारीरिक शिक्षा, व्यवसायिक शिक्षा र निरीक्षण उपसमूहहरूका राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीका पदहरूको खुल्ला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

### ३.६ सिकाइका सिद्धान्तहरू

३.६.१ क्लासिकल कन्डिसनिङ (Classical Conditioning), अपरेन्ट कन्डिसनिङ (Operant Conditioning), प्रयत्न र भूल सिकाइ (Trial & Error Learning), अन्तरदृष्टि सिकाइ (Insightful Learning), बान्डुराको सामाजिक सिकाइ सिद्धान्त (Bandura's Social learning Theory), सिकाइको संज्ञानात्मक सिद्धान्त (Cognitive-field Theory of Learning), विभिन्न किसिमका सिकाइहरू (Varieties of Learning/Multiple Learning)

### ३.७ प्रभावकारी सिकाइमा प्रभाव पार्ने तत्वहरू

३.७.१ स्मरण र विस्मरण, सिकाइ र सम्झाइलाई असर पार्ने तत्वहरू, विस्मरण र बिर्साइ, सिकाइ र उत्प्रेरणा, सिकाइ र सम्बलन, पुरस्कार र दण्ड, प्रत्यक्षीकरण र सिकाइ, नैराश्यता र समायोजन, सिकाइ र सोचाइको स्थानान्तरण

### ३.८ शिक्षणमा सिकाइको प्रयोग

३.८.१ धारणाको सिकाइ र शिक्षण, सिद्धान्तको सिकाइ र शिक्षण, शाब्दिक सीप सिकाइ र शिक्षण, शारीरिक गति सीपको सिकाइ र शिक्षण, सृजनात्मक सोचाइको सिकाइ र शिक्षण

## ४. पाठ्यक्रम तथा मूल्याङ्कन

१०%

### ४.१ पाठ्यक्रम

४.१.१ पाठ्यक्रमको अवधारणा

४.१.२ पाठ्यक्रमका तत्वहरू तथा पाठ्यक्रमको स्रोतहरू (Elements & Sources of Curricular goals)

४.१.३ पाठ्यक्रम विकास -

४.१.३.१ अर्थ तथा उद्देश्यका प्रकार (Meaning and Types of Objectives)

४.१.३.२ सिकाइ अनुभवको छनौट

४.१.३.३ सिकाइ अनुभवको संगठन

४.१.३.४ पाठ्यक्रम विकासको मूल्याङ्कन

४.१.४ पाठ्यक्रमको प्रकार -

४.१.४.१ विषय-केन्द्रित पाठ्यक्रम (Subject-Centered Curriculum)

४.१.४.२ मुख्य पाठ्यक्रम (Core Curriculum)

४.१.४.३ क्रियाकलाप पाठ्यक्रम (Activity Curriculum)

४.१.४.४ सुसुप्त पाठ्यक्रम (Hidden Curriculum)

४.१.५ पाठ्यक्रम निर्माण प्रक्रिया र पाठ्यक्रम निर्माणमा प्रभाव पार्ने तत्वहरू

### ४.२ मूल्याङ्कन

४.२.१ मापन र मूल्याङ्कन (Measurement and Evaluation)

४.२.२ मापन साधन, गुणहरू र प्रकार

४.२.३ परीक्षण-संचालन, परीक्षण नतिजा विश्लेषण

४.२.४ विशेषीकरण तालिका

४.२.५ सामान्य सांख्यिकीय विश्लेषण (Simple Statistical Analysis)

४.२.५.१ तथ्यको संकलन र प्रस्तुति

४.२.५.२ केन्द्रीय प्रवृत्तिको मापन (Measures of Central Tendency:-Mean, Median, Mode)

## लोक सेवा आयोग

नेपाल शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समूह अन्तर्गतका अंग्रेजी, नेपाली, संस्कृत, विज्ञान, गणित, सामाजिक शिक्षा, शारीरिक शिक्षा, व्यवसायिक शिक्षा र निरीक्षण उपसमूहहरूका राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीका पदहरूको खुल्ला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

### ५. नेपालमा शिक्षा

- |        |   |     |
|--------|---|-----|
| ५.१    | विद्यालय तहको शिक्षा  | ५%  |
| ५.१.१  | प्रारम्भिक बाल विकास/पूर्व प्राथमिक शिक्षा  |     |
| ५.१.२  | प्राथमिक शिक्षा   |     |
| ५.१.३  | निम्न माध्यमिक शिक्षा   |     |
| ५.१.४  | माध्यमिक शिक्षा   |     |
| ५.१.५  | उच्च माध्यमिक शिक्षा  |     |
| ५.२    | उच्च शिक्षा   | ५%  |
| ५.२.१  | नेपालका विश्वविद्यालयहरू र त्यसका संकायहरू  |     |
| ५.२.२  | शैक्षिक प्रतिष्ठानहरू   |     |
| ५.३    | शैक्षिक संगठन   | ५%  |
| ५.३.१  | शिक्षा तथा खेलकूद मन्त्रालय, शिक्षा विभाग, क्षेत्रीय शिक्षा निर्देशनालय, जिल्ला शिक्षा कार्यालय, स्रोत केन्द्र र विद्यालय     |     |
| ५.३.२  | शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्र (NCED), पाठ्यक्रम विकास केन्द्र, परीक्षा नियन्त्रण कार्यालय, शिक्षक सेवा आयोग, शिक्षक किताबखाना |     |
| ५.३.३  | प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद   |     |
| ५.३.४  | उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद  |     |
| ५.४    | शिक्षा तथा खेलकूद मन्त्रालयसंग सम्बद्ध संघ-संस्थाहरू  | १०% |
| ५.४.१  | युनेस्कोका निमित्त नेपाल राष्ट्रिय आयोग   |     |
| ५.४.२  | विश्वविद्यालय अनुदान आयोग   |     |
| ५.४.३  | स्वीकृत विश्व विद्यालयहरू तथा शैक्षिक प्रवर्तनात्मक र प्रवर्द्धनात्मक कार्यहरू  |     |
| ५.४.४  | जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लि.  |     |
| ५.४.५  | राष्ट्रिय खेलकूद परिषद  |     |
| ५.४.६  | नेपाल स्काउट  |     |
| ५.४.७  | पुस्तकालयहरू  |     |
| ५.४.८  | जनसंख्या शिक्षा परियोजना  |     |
| ५.४.९  | शिक्षाको लागि खाद्य कार्यक्रम   |     |
| ५.४.१० | विशेष शिक्षा परिषद  |     |
| ५.५    | नेपालमा शिक्षा विकासको इतिहास   | १०% |
| ५.५.१  | शैक्षिक इतिहास र महत्वपूर्ण शैक्षिक घटनाहरू   |     |
| ५.५.२  | विभिन्न शिक्षा आयोग तथा शिक्षा समितिहरूका प्रतिवेदनहरू  |     |
| ५.५.३  | शिक्षाका योजनाहरू र नेपालको आवधिक विकास योजनाहरूमा शिक्षाका योजना तथा कार्यक्रमहरू  |     |
| ५.५.४  | चालू पञ्चवर्षीय योजनामा शिक्षा  |     |
| ५.६    | प्राथमिक देखि उच्च माध्यमिक तहसम्मको शिक्षा   | १०% |
| ५.६.१  | पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक, शिक्षक निर्देशन पुस्तिका (निर्देशिका), परीक्षा तथा मूल्याङ्कन   |     |
| ५.६.२  | शिक्षक तालिमको व्यवस्था तथा तालिम प्रदान गर्ने संस्थाहरू  |     |

## लोक सेवा आयोग

नेपाल शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समूह अन्तर्गतका अंग्रेजी, नेपाली, संस्कृत, विज्ञान, गणित, सामाजिक शिक्षा, शारीरिक शिक्षा, व्यावसायिक शिक्षा र निरीक्षण उपसमूहहरूका राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीका पदहरूको खुल्ला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ५.७ प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम एवम् व्यावसायिक शिक्षाको व्यवस्था ५%
- ५.७.१ प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (CTEVT) को परिचय, उद्देश्य र दायित्व
- ५.७.२ वर्तमान योजना तथा कार्यक्रम
- ५.७.३ प्राविधिक शिक्षालयहरू तथा संस्थाहरू
- ५.७.४ संस्थागत सक्षमता, व्यावसायिक तालिमको स्तर निर्धारण
- ५.८ अनौपचारिक शिक्षा सम्बन्धी व्यवस्था ५%
- ५.८.१ अनौपचारिक प्रौढ साक्षरता
- ५.८.२ महिला शिक्षा
- ५.८.३ वैकल्पिक प्राथमिक शिक्षा (Flexible Schooling Programme)
- ५.८.३.१ बाल शिक्षा
- ५.८.३.२ प्राथमिक शिक्षा विस्तार कार्यक्रम
- ५.८.३.३ अनौपचारिक प्राथमिक शिक्षा कार्यक्रम
- ५.८.४ निरन्तर शिक्षा (Continuing Education), सामुदायिक अध्ययन केन्द्र (Community Learning Center) र खुल्ला सिकाइ (Open Learning)
- ५.८.५ आयमूलक कार्यक्रम
- ५.९ आधारभूत शिक्षा र वर्तमान सन्दर्भ ५%
- ५.९.१ सबैको लागि शिक्षा र अनिवार्य प्राथमिक शिक्षा
- ५.९.२ शिक्षाको अधिकार
- ५.९.२.१ बाल अधिकार
- ५.९.२.२ मानव अधिकार
- ५.९.३ समाहित शिक्षा (Inclusive Education) र विशेष शिक्षा (special Needs Education)
- ५.९.४ शिक्षामा लैङ्गिक समता र समानता
- ५.९.५ माध्यमिक शिक्षा विकास कार्यक्रम
- ५.१० शिक्षा सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था ५%
- ५.१०.१ नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ मा शिक्षा सम्बन्धी व्यवस्था
- ५.१०.२ शिक्षा ऐन, २०२८
- ५.१०.३ शिक्षा नियमावली, २०५९
- ५.१०.४ स्थानीय स्वायत्त शासन सम्बन्धी ऐन, २०५५ तथा नियमावली, २०५६

(((((0))))))

## लोक सेवा आयोग

नेपाल शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समूह अन्तर्गतका अंग्रेजी, नेपाली, संस्कृत, विज्ञान, गणित, सामाजिक शिक्षा, शारीरिक शिक्षा, व्यवसायिक शिक्षा र निरीक्षण उपसमूहहरूका राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीका पदहरूको खुल्ला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

### वस्तुगत बहुउत्तर नमूना प्रश्नहरू (Sample questions)

१. तलकामध्ये कुन लक्ष्य डकार मञ्चले घोषणा गरेको लक्ष्य भित्र समावेश छैन ?

- (क) प्रारम्भिक बालविकास (ख) प्रौढहरूका लागि साक्षरतामा सुधार  
(ग) लैङ्गिक र सामाजिक असमानताको निवारण (घ) मातृभाषाको माध्यमबाट आधारभूत तथा प्राथमिक शिक्षामा सुधार

सही उत्तर :- (घ)

२. दशौं योजनामा निरन्तर शिक्षा परीक्षणका लागि स्थानीय निकायको जिम्मेवारीमा स्थापना गरिने सामुदायिक अध्ययन केन्द्रहरू कति पुऱ्याउने लक्ष्य राखिएको छ ?

- (क) २०५ (ख) ४०० (ग) ३६५ (घ) १९५

सही उत्तर :- (क)

३. तलका पाठ्यक्रमका अङ्गहरूको ठीक क्रम कुन हो ?

- (क) उद्देश्य, विषयवस्तु, मूल्याङ्कन र गृहकार्य  
(ख) विषयवस्तु, उद्देश्य, शिक्षण विधि र मूल्याङ्कन  
(ग) उद्देश्य, विषयवस्तु, तरिका र मूल्याङ्कन  
(घ) मूल्याङ्कन, उद्देश्य, विषयवस्तु र तरिका

सही उत्तर :- (ग)

४. नेपाली भाषा सिकाउने प्रयोजनका लागि प्रकाशित गरिएको पहिलो पुस्तक कुन हो ?

- (क) नेपाली रिडरहरू (ख) व्यक्तचन्द्रिका (ग) बालबोध (घ) अक्षराङ्क शिक्षा

सही उत्तर :- (घ)

५. “ शिक्षा भावी जीवनको तयारीमात्र होइन यो त जीवन यापनको प्रक्रिया हो ” यो भनाइ कसको हो ?

- (क) जोन डिवी (ख) ओटावे (ग) प्लेटो (घ) हेनडरसन

सही उत्तर :- (क)

६. “ शिक्षा मनोविज्ञान शिक्षाको विज्ञान हो ” यो भनाइ को सँग सम्बन्धित छ ?

- (क) हर्लक (ख) क्रो एण्ड क्रो (ग) स्टेफेन (घ) पिल

सही उत्तर :- (घ)

७. बालकमा विशेष रूपमा दौतरी समूहको वृद्धो प्रभाव कुन समूहका बालबालिकामा बढी देखिन्छ ?

- (क) उत्तर बाल्यावस्था (ख) किशोरावस्था (ग) बाल्यावस्था (घ) पूर्व वयस्क

सही उत्तर :- (ख)

८. बालकमा बानी निर्माण तथा परिवर्तनका लागि उपयोगमा ल्याउन सकिने प्यावलभको (Pavlov) प्रयोग कुन सिद्धान्तमा आधारित छ ?

- (क) शास्त्रीय सम्बन्धनको सिद्धान्त (ख) क्रियापरक सम्बन्धनको सिद्धान्त  
(ग) प्रयत्न र भूलको सिद्धान्त (घ) अन्तर प्रेरणाको सिद्धान्त

सही उत्तर :- (क)

९. शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन भैरहेको बेला गरिने मूल्याङ्कन कुन हो ?

- (क) निदानात्मक मूल्याङ्कन (ख) सकारात्मक मूल्याङ्कन  
(ग) निर्णयात्मक मूल्याङ्कन (घ) अन्तरिम मूल्याङ्कन

सही उत्तर :- (घ)

१०. तलका मध्ये कुन उद्देश्यले प्रकृतिवादी शिक्षालाई प्रतिनिधित्व गर्दैन ?

- (क) प्रकृतिको अनुसरण गर्नु (ख) प्रजातन्त्रको समर्थन गर्नु  
(ग) सिकारुलाई केन्द्रीय महत्व दिनु (घ) इन्द्रियलाई ज्ञानको द्वार मान्नु

सही उत्तर :- (ख)